czwartek, 15.10.2026

V Synod Archidiecezji Warszawskiej

Materiały do spotkania zespołu synodalnego – dyskusja nad pierwszym tematem

Raport z pracy Zespołu Synodalnego w Parafii św. Tomasza Apostoła na Ursynowie

W odpowiedzi na V Synod Archidiecezji Warszawskiej ogłoszony przez Księdza Arcybiskupa Adriana Galbasa parafia pod wezwaniem św. Tomasza Apostoła na Ursynowie utworzyła parafialny zespół synodalny, który czterokrotnie spotkał się jesienią 2026 roku. Zespół współtworzy około 25 osób świeckich i duchownych z parafii.

Zespół przeprowadził rozmowy presynodalne na trzy wyłonione w głosowaniu tematy, wybrane spośród tych poruszanych przez Synod. Rozmowy prowadzone były w formule Rozmowy w Duchu Świętym. Na kolejnych stronach zapisano syntezy pracy zespołu.

Budowanie Kościoła wspólnoty i odejście od traktowania Go za instytucję prowadzącą usługi religijne

Zespół synodalny parafii pw. św. Tomasza Apostoła na Ursynowie spotkał się 21 października 2026 roku i przeprowadził rozmowy o budowaniu wspólnoty parafialnej. Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków ze spotkania.

1. Chrystocentryzm i pogłębiona formacja liturgiczno-sakramentalna

Fundamentem budowania żywego Kościoła jest prymat życia duchowego nad strukturami instytucjonalnymi – stawianie Jezusa Chrystusa w centrum każdego działania i prowadzenie wiernych do osobistego spotkania z Bogiem, począwszy od odkrywania łaski Chrztu. Ponieważ współczesny kryzys wiary wiąże się bezpośrednio z kryzysem rozumienia liturgii, niezbędna jest stała, systematyczna formacja dorosłych w zakresie znaczenia wszystkich sakramentów. Konkretną odpowiedzią na tę potrzebę jest organizacja powszechnych, stacjonarnych rekolekcji parafialnych poświęconych np. Mszy Świętej – jej strukturze, porządkowi oraz duchowemu znaczeniu słów i gestów.

2. Przełamywanie anonimowości i budowanie relacji typu „soft entry”

Duża parafia niesie ryzyko wyobcowania i samotności, na które szczególnie narażeni są seniorzy, osoby samotne oraz młodzież. Przezwyciężenie tego zjawiska wymaga zintegrowania formacji duchowej z budowaniem więzi międzyludzkich poprzez wspólne spędzanie czasu, inicjatywy integracyjne (pikniki, pielgrzymki) oraz bezpośrednie, osobiste zapraszanie konkretnych osób do wspólnoty. Kluczowe jest tworzenie w parafii bezpiecznego „przedsionka” opartego na tzw. zasadzie „soft entry” – przestrzeni otwartej dla poszukujących i oddalonych, w której mogą doświadczyć życzliwości, braku oceniania oraz spójnego świadectwa wiary, bez presji składania natychmiastowych deklaracji.

3. Przejście od mentalności usługowej do współodpowiedzialności i podmiotowości świeckich

Jedną z głównych barier w rozwoju parafii jest wyraźny dystans między duchowieństwem a świeckimi oraz traktowanie wspólnoty wyłącznie jako „punktu usług religijnych". Zmiana tego stanu rzeczy wymaga powierzenia wiernym realnej współodpowiedzialności – nawet za drobne obszary życia parafialnego – i włączania ich w procesy decyzyjne. Parafia powinna stać się wspólnym domem, w którym świeccy odkrywają swoje charyzmaty i angażują się w tzw. małe wspólnoty. Niezbędnym warunkiem tej przemiany jest szczery dialog duszpasterzy z parafianami oraz otwarcie zaplecza i zasobów parafialnych na oddolne inicjatywy wiernych.

4. Podmiotowa, rówieśnicza i misyjna wspólnota młodzieżowa

Skutecznym sposobem na przyciągnięcie młodych ludzi do Kościoła jest utworzenie grupy o charakterze stricte młodzieżowym, opartej na ewangelizacji rówieśniczej – w której sami młodzi, pod dyskretnym nadzorem formacyjnym kapłanów, zapraszają, animują i prowadzą swoich rówieśników. Celem takiej wspólnoty nie jest przywiązanie do jednej, wąskiej formy duchowości, lecz zaszczepienie pragnienia stałego rozwoju duchowego i nawiązania żywej relacji z Chrystusem. Ze względu na naturalną rotację pokoleniową, grupa ta musi mieć charakter otwarty i misyjny, stanowiąc przestrzeń aktywnego wychodzenia do osób dotychczas nieobecnych w życiu parafii.

Wypracowanie nowych form duszpasterstwa dzieci i młodzieży

Zespół synodalny parafii pw. św. Tomasza Apostoła na Ursynowie spotkał się 4 listopada 2026 roku i przeprowadził rozmowy dotyczące duszpasterstwa dzieci i młodzieży. Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków ze spotkania.

1. Brak formacji młodzieży wynika z braku formacji dorosłych

Dzieci przejmują wiarę od rodziców, dlatego niezwykle ważne jest dbanie o formację duchową osób dorosłych. Ułatwia to tworzenie wspólnot dla dzieci, które skupione są głównie na prostych aktywnościach, takich jak zabawy, konkursy i bale (np. Bal Wszystkich Świętych). W ten sposób zawiązane między dziećmi znajomości pomagają w przyszłości budować wspólnoty młodzieżowe.

2. Przekaz Kościoła nie jest przystosowany do potrzeb młodzieży

Rzeczywistość, w której obraca się młodzież, różni się znacząco od codzienności jej rodziców. Również język, którym posługują się młodzi ludzie, jest często odmienny od tego używanego w Kościele czy przez osoby dorosłe. Sprawia to, że komunikacja z młodzieżą jest niezwykle utrudniona – mamy tu na myśli zarówno mówienie do ludzi młodych, jak i słuchanie oraz rozumienie ich problemów. Konieczne jest dostosowanie języka, treści i formy przekazu do codzienności młodego pokolenia.

3. Ważne jest wyznaczenie przestrzeni, którą młodzi ludzie mogą tworzyć sami

Dla wielu młodych ludzi ogromna przestrzeń kościoła bywa przytłaczająca i odstraszająca. Warto tworzyć w kościele przyjazne miejsca, które zachęcają do kameralnych spotkań. Rodzi to też okazję do wyznaczenia przestrzeni, o którą dba i którą współtworzy młodzież, co buduje poczucie przynależności i odpowiedzialności za Kościół.

4. Młodzież szuka przestrzeni do realizacji i rozwoju

Młodzi ludzie poszukują miejsca, w którym mogą rozwijać swoje talenty, poznawać samych siebie i czuć się potrzebni. W Kościele istnieje już wiele przestrzeni, które pozwalają się w ten sposób realizować – parafialne chóry i schole, służba liturgiczna, pomoc w organizacji wydarzeń parafialnych. Należy kierować zaproszenia do tych działań w szczególności do młodzieży, żeby pokazać jej, że w Kościele również może się wykazać swoimi umiejętnościami.

5. Dużą skuteczność ma przekazywanie wiary przez rówieśników

Świadectwo osób w podobnym wieku jest dużo skuteczniejszym narzędziem ewangelizacji niż nauki przekazywane przez dorosłych. Dodatkową zaletą jest zaspokojenie potrzeb społecznych młodzieży i prezentowanie wspólnoty jako miejsca spotkań z osobami o podobnych problemach i potrzebach. Wspólnoty młodzieżowe ze swojej natury są misyjne, ponieważ są czasowe (następuje ciągła wymiana ich członków). Warto też zapraszać animatorów i moderatorów z sąsiednich parafii, żeby ubogacać się swoimi doświadczeniami i wspólnie się rozwijać.

6. Konieczne jest wychodzenie do młodych poza mury kościoła

Wiele młodych osób ma negatywny obraz Kościoła, związany z różnicą poglądów lub nieprzyjemnymi doświadczeniami z przeszłości. Dostrzegamy, że takie osoby z wielką niechęcią przekraczają próg kościoła. Należy tworzyć przestrzenie spotkań dla młodych ludzi poza jego murami (np. sale spotkań). Pozwala to w delikatny sposób wprowadzić osoby zranione z powrotem do Kościoła i ukazać im inny wymiar wspólnoty. Ważne jest natomiast, żeby pamiętać, iż miejsca te powinny być tylko wprowadzeniem do wspólnoty parafialnej, a nie budowaniem Kościoła poza Kościołem.

Dbanie o piękno liturgii, solidne przygotowanie do sakramentów i godne ich celebrowanie

Zespół synodalny parafii pw. św. Tomasza Apostoła na Ursynowie spotkał się 18 listopada 2026 roku i przeprowadził rozmowy o godnym przygotowaniu i uczestniczeniu w liturgii. Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków ze spotkania.

1. Należy zaprosić parafian do aktywnego uczestnictwa w liturgii

Trzeba zapraszać osoby świeckie do aktywnego uczestnictwa w liturgii, np. przed Mszą Świętą szukać chętnych do czytania czy śpiewania. Ważne jest, żeby nie stawiać wygórowanych wymagań, które tworzą elitarne grono aktywnych uczestników, ale jednocześnie zadbać o odpowiedni poziom oprawy liturgicznej – muszą to być osoby wcześniej sprawdzone. Pamiętać należy też, że nie wszystkim wiernym będą odpowiadały takie formy aktywnego uczestnictwa w liturgii.

2. Eucharystia jest doświadczeniem wspólnotowym

Częstym problemem jest anonimowość wiernych i brak poczucia wspólnoty, które zniechęcają do aktywnego zaangażowania się w liturgię. Powoduje to emocjonalne wycofanie się uczestników i sprzyja konsumenckiemu podejściu do niedzielnej Mszy Świętej. Przeciwdziałać takiemu podejściu można poprzez wsparcie parafian w budowaniu relacji z Bogiem i ich odpowiednią formację duchową.

3. Konieczna jest odpowiednia formacja tłumacząca sens liturgii

Dostrzegamy potrzebę zorganizowania rekolekcji tłumaczących sens i elementy liturgii. Trudność w aktywnym uczestnictwie może wynikać z braku zrozumienia sensu czynności i symboli zawartych w Mszy Świętej. Należy też pamiętać o cyklicznym powtarzaniu takich rekolekcji lub o przypominaniu poszczególnych elementów podczas cotygodniowej Mszy Świętej.
Przygotowanie do Mszy Świętej odbywa się na wielu płaszczyznach – warto w trakcie takich rekolekcji zwrócić uwagę na konieczność osobistego przygotowania, np. poprzez wcześniejsze zapoznanie się z czytaniami lub komentarzami dostępnymi w internecie.

4. Dbanie o uroczysty charakter liturgii nie może odbywać się kosztem dostępności

Wierni często podkreślają piękną architekturę, wystrój kościoła oraz bogatą oprawę muzyczną jako ważne elementy nadające podniosły charakter liturgii i ułatwiające dobre jej przeżycie. Należy dbać o to, aby miejsce i oprawa liturgiczna były dobrze przygotowane i nie rozpraszały wiernych.
Trzeba jednak pamiętać, że elementy te mogą też negatywnie wpływać na aktywne uczestnictwo wiernych w liturgii – np. obecność chóru lub scholi często wyłącza wiernych ze śpiewu. Forma i dobór pieśni (jak również inne elementy oprawy) powinny odpowiadać charakterowi wspólnoty.
Warto też pamiętać o potrzebach wszystkich wiernych i umożliwić im uczestniczenie we wspólnej Eucharystii – np. przygotowując klęcznik dla osób pragnących takiej formy przyjęcia Komunii Świętej.

5. Ważne jest odniesienie liturgii do codzienności wiernych

Liturgia jako całość – wraz z homilią oraz czytaniem Słowa Bożego – powinna bezpośrednio odnosić się do realnego życia wiernych, odpowiadać na ich codzienne problemy i wątpliwości oraz owocować w życiu codziennym. Wymaga to odpowiedniego przygotowania ze strony kapłanów.